

УДК 39(=16):378.4.096(477.83-25)"192/193"

АНТРОПОЛОГІЧНИЙ НАПРЯМ СЛАВІСТИЧНИХ СТУДІЙ У ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (1920–1930-ті роки)

Роман ТАРНАВСЬКИЙ

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, 79000
Кафедра етнології
e-mail: avtor.RT@gmail.com*

У статті розглядаються особливості дослідження слов'янських народів антропологами Львівського університету у міжвоєнне двадцятиріччя. Аналізується славістична тематика у працях Яна Чекановського та представників його наукової школи (Станіслава Клімека, Болеслава Росінського та ін.), а також Івана Раковського. Наголошується на висвітленні антропології слов'ян у лекційних курсах викладачів Університету Яна Казимира у Львові та Українського університету у Львові.

Ключові слова: антропология, слов'яни, Львівський університет, кафедра антропології та етнології (антропології), Ян Чекановський, Іван Раковський, львівська антропологічна школа.

У 20–30-ті роки ХХ ст. у Львівському університеті¹ працювали тодішні провідні польські й українські антропологи. Так, всесвітньо відомою стала львівська антропологічна школа Яна Чекановського, сформована з його учнів, частина з яких (Константій Соболевський, Марта Григлішевська, Ян Брик, Кароль Стояновський, Станіслав Жеймо-Жейміс, Саломон Чортковер та ін.) працювала асистентами в Антропологічно-етнологічному інституті Університету Яна Казимира у Львові або ж викладала на кафедрі антропології та етнології (антропології) (доцент, згодом – професор Болеслав Росінський, доцент Станіслав Клімек). Представником наукової школи Я.Чекановського був і відомий український антрополог Ростислав Єндик. У 1919–1920-х роках в Українському університеті у Львові антропологію викладав Іван Раковський – член Наукового товариства імені Шевченка у Львові, один із найвідоміших тогочасних антропологів (свого часу тісно співпрацював із засновником української антропології Федором Вовком)².

¹ До середини 1920-х років під власною назвою “Львівський університет” треба розуміти два навчальні заклади, які існували паралельно – Університет Яна Казимира у Львові (офіційна назва Львівського університету з 1919 р.) та Український університет у Львові, який діяв таємно у 1919–1925/27 рр., спершу як українські приватні університетські курси, а згодом як власне університет. Див.: *Прутула Я., Тарнавський Р.* Університет Яна Казимира у Львові (1918–1939) // *Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка: У 2-х т. Т. 2: Л–Я.* Львів, 2014. С. 54–77.

² Докладніше див.: *Глушко М.* Антропологічні студії в Науковому товаристві імені Шевченка (кінець ХІХ–30-ті роки ХХ ст.) // *Вісник Львівського університету. Серія історична.* Вип. 45. Львів, 2010. С. 413–436; *Тарнавський Р.* Антропологічно-етнологічний інститут Львівського університету як основа формування наукової школи Яна Чекановського // *Народознавчі зошити.* 2013. № 2. С. 279–288; *Тарнавський Р.* Кафедра антропології та етнології Львівського університету під керівництвом Яна Чекановського: створення та перші роки діяльності // *Вісник Інституту археології. Львівський національний університет імені Івана Франка.* Вип. 8. Львів, 2013. С. 98–113; *Тарнавський Р.* Кафедри народознавчого спрямування Українського університету у Львові: викладачі та специфіка навчального процесу // *Вісник Інституту археології. Львівський національний університет імені Івана Франка.* Львів, 2014. Вип. 9. С. 66–79.

Серед широкого спектру наукових зацікавлень львівських антропологів – антропологічні особливості народів Африки, Азії, Америки, Австралії та Океанії, зоологічна антропология, стоматологічна антропология, антропологічне районування, палеоантропология – особливе місце посідали студії над антропологією слов'янських етносів, які були складовою комплексного дослідження їх етногенезу (так, Я. Чекановський розглядав цю проблему одночасно з погляду історії, етнології, антропологии та мовознавства, вважаючи, що лише завдяки такому комплексному підходу можна зробити обґрунтовані висновки).

Мета пропонованої статті – окреслити внесок антропологів Львівського університету міжвоєнного періоду в розвиток тогочасної славістики. Сподіваємося, що ця розвідка сприятиме подальшій розробці зазначеної проблематики українськими вченими та її усталенню як неодмінної складової львівських славістичних студій.

У Львівському університеті першу кафедру антропологічного спрямування – кафедру антропологии та етнології (з 1936 р. – кафедра антропологии) – засновано 1913 р. Від часу заснування й до 1941 р. її завідувачем був професор Я.Чекановський³. Аналіз лекційних курсів Я.Чекановського у початковий період його викладання у Львівському університеті дає підстави для висновку, що у них зроблено наголос насамперед на загальноантропологічній проблематиці: “Антропология”, “Вступ до антропологии”, “Загальна антропология”, “Антропология і етнографія Африки”, “Біологічно-антропологічні питання” тощо. Й лише з 1917/18 навчального року курси Я.Чекановського поповнилися “Вступом до антропологии та етнографії Польщі”. Проте вже у 1920–1930-х роках антропология слов'ян серед лекцій Я.Чекановського для студентів спеціальності “Антропология, етнологія, праісторія” займала одне з провідних місць. Цю проблематику він подавав студентам у межах курсу “Етнічна антропология”, наприклад: “Етнічна антропология: слов'яни” (1923/24 та 1924/25 навчальні роки), “Етнічна антропология: слов'яни, поляки” (1927/28 та 1928/29, 1931/32 навчальні роки), “Етнічна антропология: Європа, слов'яни” (1930/31) та ін. Крім того, з середини 1920-х років Я.Чекановський читав лекції для студентів спеціальності “Слов'янознавство”: “Вступ до антропологии слов'ян” (1924/25 навчальний рік), “Етнічна антропология: слов'яни, поляки” (1927/28 та 1928/29 навчальні роки), “Етнічна антропология: Європа, слов'яни” (1930/31 навчальний рік)⁴.

Саме у 1920–1930-х роках Я.Чекановський активно розгорнув дослідження на стику антропологии, етнології, первісної історії та мовознавства. У цей період він написав праці “Вступ до історії слов'ян. Антропологічні, етнографічні, праісторичні та мовознавчі перспективи”⁵, “Нарис антропологии Польщі”⁶, “Людина в часі та просторі”⁷.

³ Випускник Цюрихського університету (вивчав антропологию під керівництвом професора Рудольфа Мартіна), працівник Королівського етнографічного музею в Берліні та Кунсткамери – Музею антропологии та етнографії імені Петра Великого Російської академії наук у Санкт-Петербурзі. На початку ХХ ст. Я. Чекановський був знаний передусім як експерт з антропологии африканських аборигенів – у 1907–1908 рр. брав участь в експедиції в межиріччя Нілу та Конго. Інформація за: Архів Львівського національного університету імені Івана Франка (далі – Архів ЛНУ імені Івана Франка). Ф.Р-119. Оп.1. Спр.893 (Особова справа Чекановського Яна). Арк.28; *Bar J., Czekanowska A. Jan Czekanowski (1882–1965) // Etnografowie i ludoznawcy polscy : sylwetki, szkice biograficzne. T.1 / [pod red. Ewy Fryś-Pietraszkowej, Anny Kowalskiej-Lewickiej, Anny Spiss]. Kraków, 2002. S.52–53.*

⁴ Докладніше див.: С. К. Uniwersytetu imienia cesarza Franciszka I we Lwowie. Program wykładów (za 1913–1918 pp.) та Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie. Program (Spis) wykładów (za 1919–1939 pp.).

⁵ *Czekanowski J. Wstęp do historii Słowian. Perspektywy antropologiczne, etnograficzne, prehistoryczne i językoznawcze. Lwów, 1927. (Lwowska Biblioteka Sławistyczna. T.3).*

⁶ *Czekanowski J. Zarys antropologii Polski. Lwów, 1930. (Lwowska Biblioteka Sławistyczna. T.11).*

⁷ *Czekanowski J. Człowiek w czasie i przestrzeni. Warszawa, 1934. (Biblioteka Wiedzy. T.9); Czekanowski J. Człowiek w czasie i przestrzeni. Wydanie drugie, przejrane i uzupełnione. Warszawa, 1937. (Biblioteka Wiedzy. T.9).*

До речі, “Вступ до історії слов’ян” був опублікований як третій том серії “Львівська слов’янська бібліотека”, заснованої в міжвоєнний період Я.Чекановським, Францішком Буяком і Тадеушем Лер-Сплавінським, а “Нарис антропології Польщі” – як її одинадцятий том.

Перше видання “Вступу до історії слов’ян” побачило світ 1927 р. Проблематика праці надзвичайно широка. Перші два розділи стосуються предметного засягу антропології, її практичного застосування, зв’язку з біологією, антропогеографією, соціологією тощо. У третьому розділі (“Мовне районування Європи”) представлено етнолінгвістичну класифікацію європейських народів, стислу характеристику головних “мовних груп” (германців, романців, кельтів, балтів, угро-фінів, вірмен, греків, басків та ін.). Ці три розділи праці є своєрідним вступом до слов’янознавства. Наступні ж розділи присвячені власне слов’янським етносам (з наголосом на поляках). З етнологічного погляду особливу увагу привертає шостий розділ – “Етнографічні перспективи”, який є своєрідною “етнографічною синтезою” з наголосом на специфіці житлового будівництва слов’ян, особливо на впливі на нього античної традиції Стародавнього Риму. Саме цей “етнографічний розділ” у рецензії на “Вступ до історії слов’ян” відзначив А.Фішер⁸. Він також наголосив на загальних висновках Я.Чекановського стосовно палеоантропології слов’ян: “1. Слов’янське розселення з погляду антропології було експансією нордичного типу. 2. Центр слов’янського розселення мав бути на заході, за припущенням, у басейні Вісли. 3. Волинь, вірогідно, була давнім центром східних слов’ян, досі залишившись островцем нордичного типу”⁹.

Методологія антропологічних досліджень Я.Чекановського ґрунтувалася на твердженні, що морфологічні особливості населення формувалися під дією декількох “антропологічних складників” (“рас”), змішання яких призвело до виникнення перехідних типів. Різні людські спільноти відзначаються неоднаковим кількісним співвідношенням різних “антропологічних складників”. Наприклад, населення Європи формувалося завдяки взаємодії нордичної, середземноморської, лапоноїдної та вірменоїдної “рас”. Нордичній расі притаманні високий зріст, доліхокефалія (видовжена форма черепа), вузький ніс, світлий колір волосся та очей; середземноморській расі – середній зріст, доліхокефалія, волосся та очі темного кольору; вірменоїдній расі – високий зріст, брахікефалія (кругла форма черепа), коротке та широке обличчя, розвинений третинний волоссяний покрив; лапоноїдній расі – низький зріст, брахікефалія, широке та плоске обличчя, відносно широкий ніс, короткі кінцівки, смагляво-жовтувата шкіра. Змішання цих “рас” зумовило появу перехідних типів, характерні риси яких спостерігаються на індивідуальному рівні¹⁰.

Свою методологію антропологічних досліджень Я. Чекановський виклав у монографії “Людина в часі та просторі” (1934), в якій, серед іншого, розглянув з антропологічного погляду населення певних частин Європи: “середземноморської зони” (Балканського, Апенінського та Піренейського півостровів), “атлантичної зони” (Франції, Британських островів і Скандинавії), “Середньої Європи” (передусім поляків і чехів, вплив на їх антропологічні особливості германських племен), “Східної Європи” (населення Росії: його східнослов’янську основу та угро-фінські, кавказькі й тюркські домішки)¹¹. Характеристичні антропологічні особливості слов’янських народів у цій праці Я.Чекановський приділив чи не найбільше уваги.

⁸ Fischer A. Jan Czekanowski. Wstęp do historii Słowian. Perspektywy antropologiczne, etnograficzne, prehistoryczne i językoznawcze. Lwów, 1927. Nakład K. S. Jakubowskiego 1927. S.XII+326 // Lud. Lwów, 1927. T.26. S.90–94.

⁹ Ibid. S.92.

¹⁰ Piontek J., Iwanek B., Segeda S. Antropologia o pochodzeniu Słowian. Poznań, 2008. S.12–13; Cezęda C. П. Антропология. Київ, 2005. С.48.

¹¹ Докладніше див.: Czekanowski J. Człowiek w czasie i przestrzeni. S. 150–230.

У дослідженнях 1930-х років професор виклав своє бачення антропологічного складу й населення українських етнічних земель Другої Речі Посполитої, виділивши в ньому шість антропологічних типів: нордичний, субнордичний, динарський, середземноморський, лапоноїдний з домішками альпійського, сублапоноїдний. Учений стверджував, що на теренах Західної України переважає нордичний тип, притаманний більшості населення Волині, Західного Полісся, Надсяння, Опілля, західної частини Бойківщини та північної частини Поділля. Другий за чисельністю тип – лапоноїдний з домішками альпійського – поширений на Західному Поділлі, Гуцульщині, східній частині Бойківщини, південній частині Полісся. Наступний антропологічний тип – середземноморський з домішками лапоноїдного – трапляється у Західній Україні повсюдно, крім Полісся та Волині. Найменш поширеним типом, за Я.Чекановським, є динарський, представлений у Побужжі та на півдні такої частини Волині, як Холмщина¹².

У другій половині 1920–1930-х років Я.Чекановський найбільше уваги приділяв етногенезу слов'ян. Ще працюючи в Росії (1910–1913), він обговорював питання їх походження та прабатьківщини з відомими славістами Олексієм Шахматовим і Максом Фасмером¹³. Згодом для дослідження цієї проблеми Я.Чекановський використовував не лише антропологічні, етнографічні та археологічні джерела, а й дані мовознавства та статистичну методичку їх аналізу. Він зміг це зробити завдяки знанню мов, адже, крім польської, він володів ще десятьма мовами, серед яких – українська, російська та чеська¹⁴. Дослідивши за допомогою методу математичної статистики 40 діалектних ознак праслов'янської мови, зібраних Т.Лер-Сплавінським, Я.Чекановський дійшов висновку, що у III–X ст. під впливом таких зовнішніх чинників, як переселення готів до Чорного моря, напади гунів, панування аварів, німецька експансія тощо, відбулися чотири головні фази діалектних змін праслов'янської мови, а саме: виокремлення західнослов'янських, південнослов'янських і східнослов'янських діалектів, а також розвиток діалектів у тих слов'ян, які опинилися під аварським пануванням. На думку вченого, виокремлення слов'янських мов з балто-слов'янської мовної гілки стало наслідком ілліро-венетських впливів¹⁵.

Зіставлення отриманих лінгвістичних даних з археологічними джерелами дало підстави Я.Чекановському локалізувати прабатьківщину слов'ян у межиріччі Вісли та Одера¹⁶. Зазначимо, що на пленарному засіданні Першої наукової сесії Львівського державного університету імені Івана Франка, яка відбулась наприкінці січня–на початку лютого 1941 р., історичну тематику представляла доповідь Я.Чекановського “Із до-

¹² *Сеґеда С. П.* Антропология... С.48.

¹³ *Галенко І.* Внесок професора Яна Чекановського в зародження лінгвістичної статистики // Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. Львів, 2007. Вип.14. С.10.

¹⁴ Архів ЛНУ імені Івана Франка. Ф.Р-119. Оп.1. Спр.893. Арк.47.

¹⁵ *Галенко І.* Внесок професора Яна Чекановського в зародження лінгвістичної статистики. С.12–14.

¹⁶ Вісло-одерська концепція прабатьківщини слов'ян має багато прихильників, передусім серед польських дослідників. Окрім неї, існують й інші концепції: вісло-дніпровська, одеро-дніпровська, середньодніпровсько-західнобузька та ін., які в ареал формування слов'янської етнічної спільності включають українські етнічні землі. На нашу думку, одна з найпереконливіших концепцій належить сучасному українському археологу Володимиру Барану. Згідно з нею, головним ареалом прабатьківщини слов'ян була територія проживання склавинів (носіїв прязько-корчацької археологічної культури V–VII ст.), які заселяли Волинь, Прикарпаття, Верхнє Подністрів'я, межиріччя Дністра та Дунаю і розселилися на теренах сучасних Румунії, Молдови, Польщі, Словаччини, Чехії, Німеччини (межиріччя Ельби та Заале) й частково (поряд з антами, носіями пенківської культури) балканських країн, подекуди – на території проживання синхронних їм носіїв колочинської (сучасна Білорусь) та іменьківської (сучасна європейська частина Росії) археологічних культур (докладніше див.: *Баран В.Д.* Давні слов'яни. Київ, 1998 (Україна крізь віки. Т.3).

сліджень над проблемою прабатьківщини слов'ян¹⁷. На жаль, тексту доповіді чи згадок про неї учасників конференції відшукати не вдалося.

Антропологічні особливості слов'янських народів не залишились поза увагою й представників наукової школи Я. Чекановського. Так, Б. Росінський у 1930-х роках опублікував низку праць про специфіку антропологічного складу польських емігрантів у Сполучених Штатах Америки: “Поляки в Техасі”¹⁸, “Американці польського походження в Техасі”¹⁹, “Європейська еміграція у Сполучених Штатах Америки з погляду антропології”²⁰. Серед праць К. Стояновського, дотичних до славістики, доцільно згадати статтю “Краніологічні типи Польщі”²¹. С. Жеймо-Жеймісу належить стаття “Населення лужицько-шльонсько-чеського пограниччя”²², а Ф. Вокрою – розвідка про антропологічні особливості кубанських козаків²³. Цікавим є доробок С. Клімека, який у праці “Антропологічне районування”²⁴, групуючи (на основі морфологічного критерію) народи світу за расами та антропологічними типами, у межах “жовтої раси” виділив праслов'янський антропологічний тип (поряд з лапоноїдним, центральноазійським, тихоокеанським, арктичним, палеоамериканським та палеоазійським), котрий, разом із лапоноїдним, відніс до так званої східної групи.

В Українському університеті у Львові, що у 1919–1921 рр. діяв як українські приватні університетські курси, а у 1921–1925/27 рр. – як таємний університет, антропологія була представлена у лекційних курсах Івана Раковського, який завідував кафедрою зоології та антропології. Тематика лекцій ученого в руслі антропології була такою: “Антропологія загальна”, “Погляд на людські раси”, “Основи передісторії” та “Доісторична людина”²⁵. Їх зміст можна відтворити на основі праць І. Раковського “Расовість українців” (1915, 1917)²⁶ та “Расовість слов'ян” (1919)²⁷. Написання останньої праці було зумовлене зацікавленням ученого передусім фізичними рисами південнослов'янських етносів (болгар, сербів, чорногорців, македонців, боснійців, хорватів та словенців). На жаль, І. Раковський опублікував лише першу частину “Расовості слов'ян” (праця була високо оцінена й відзначена премією з фонду Т. Дембіцького). 4 квітня 1925 р. на засіданні Фізикографічної комісії НТШ у Львові йшлося, серед іншого, про підготовку до друку другої частини дослідження, проте вона так і не була видана²⁸.

¹⁷ Музей історії Львівського національного університету імені Івана Франка. Одзб.: Програма праць І наукової сесії Львівського державного університету імені Івана Франка. 29.I – 3.II.1941 р. Львів, 1941. С.1.

¹⁸ *Rosiński B.* Polacy w Texasie // *Ziemia. Dwutygodnik krajoznawczy ilustrowany*. Rok XV. Warszawa, 1930. No 23. S.473–479.

¹⁹ *Rosiński B.* The American People of Polish Origin in Texas // *A Decade of Progress in Eugenics. Scientific papers of the Third International congress of eugenics, held at American Musuem of Natural History. New York, August 21–23, 1932. Baltimore, 1934. P.113–119.*

²⁰ *Rosiński B.* Emigracje europejskie do Stanów Zjednoczonych A.P. pod względem antropologicznym // *Sprawozdanie Towarzystwa Naukowego we Lwowie*. Lwów, 1933. T.XIII. S.199–201.

²¹ *Stojanowski K.* Typy kranjologiczne Polski // *Kosmos*. Lwów, 1924. T.49. Zesz.3. S.660–766.

²² *Żejmo-Żejmis S.* Ludność rubieży łużycko-śląsko-czeskiej // *Kosmos*. Lwów, 1934. T.59. Zesz.4. S.321–333.

²³ Архів ЛНУ імені Івана Франка. Ф.Р-119. Оп.1. Спр.457 (Особова справа Францішка Вокрою). Арк.4.

²⁴ *Klimek S.* Terytorja antropologiczne. Lwów – Warszawa, 1932 (Prace Geograficzne, wydawane przez prof. E. Romera. Zesz.15. S.1–32).

²⁵ *Мудрий В.* Змагання за українські університети в Галичині / [ред. О. Романів]. Львів – Нью-Йорк, 1999. С.89; *Головацький І.* Іван Раковський (1874–1949). Життєписно-бібліографічний нарис. Львів, 2004. С.27–28.

²⁶ *Раковський І.* Расовість українців // *Головацький І.* Іван Раковський (1874–1949). Життєписно-бібліографічний нарис. Львів, 2004. С.110–116.

²⁷ *Раковський І.* Расовість слов'ян. I // *Збірник математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імені Шевченка*. Львів, 1919. Т.XVIII–XIX. С.163–296.

²⁸ *Глушко М.* Антропологічні студії в Науковому товаристві імені Шевченка... С.430–431.

У працях “Расовість слов’ян” та “Расовість українців” І.Раковський доводив, що з антропологічного погляду найближчими до українців є серби і хорвати (“сербо-хорвати”), словенці (з домішками “германської раси”), болгары та боснійці (з домішками “турецької породи”), оскільки як українці, так і південнослов’янські етноси належать до “адрійської” (адриатичної чи динарської) або ж до “славянської людської породи”²⁹, для якої характерні такі ознаки, як високий зріст, смаглява шкіра, чорняве густе хвилясте волосся, брахікефалія, видовжене обличчя (особливо його нижня частина) з високим і широким чолом, темні, часто карі очі, тонкий видовжений ніс, малі вуха, губи помірної товщини. Натомість, росіяни та поляки, за висновком І. Раковського, мали відповідно більшою чи меншою мірою домішки “фінської раси”, для якої характерні низький зріст, доліхокефалія, світла пігментація волосся та очей, коротке та широке обличчя й малий кирпатий ніс. За твердженням антрополога, росіяни та західнослов’янські етноси (поляки, чехи, словаки, лужичани) виникли в результаті змішання праслов’ян відповідно з фінськими та германськими племенами³⁰.

Отже, антропологія слов’ян у 1920–1930-ті роки була одним з продуктивних напрямів наукових студій у Львівському університеті. Її проблематика розроблялася ученими у декількох ракурсах: 1) антропологічні особливості населення Другої Речі Посполитої – з наголосом на поляках та українцях Західної України (ці питання були об’єктом уваги більшості львівських антропологів); 2) проблема прабатьківщини слов’ян та етногенезу слов’янських народів (Я.Чекановський, І.Раковський); 3) антропологія слов’ян у контексті антропологічного районування світу (С.Клімек); 4) антропологічні особливості слов’янських народів, зокрема на етнічному пограниччі (С.Жеймо-Жейміс, Ф.Вокрой); 4) антропологічні риси польської діаспори у США та Європі (Б.Росінський).

Досліджуючи етногенез слов’ян, львівські вчені співставляли дані антропології з даними інших наук – мовознавства, етнології, історії. Натомість, при вивченні проблематики інших зазначених тематичних груп наголос робився на краніології (обмірі черепів). Львівські антропологи акцентували увагу також на морфологічному критерії, а виникнення расової специфіки пояснювали змішуванням різних антропологічних складників. Натомість, сучасний стан науки дає підстави стверджувати, що морфологічний критерій в антропологічних дослідженнях є доволі відносним і мав би поступатися даним генетики.

²⁹ У другій половині 1920-х років погляди І. Раковського на антропологічний склад українців дещо змінилися: він почав стверджувати, що український етнос сформувався щонайменше з шести головних європейських антропологічних типів, основним серед яких був адриатичний (“адриатицький”), до якого належало 44,5% українців. Натомість, 22% були представниками альпійського типу (темнопігментовані брахікефали, але нижчого зросту). За твердженням ученого, ці два антропологічні типи доцільно об’єднувати в один “альпо-адриатицький” антропологічний тип, який можна окреслити як “український”. Див.: *Сегеда С.П.* Антропологія... С.47.

³⁰ *Раковський І.* Расовість словян. I... С.171–211, 280–293; *Раковський І.* Расовість українців. С.110–116.

**ANTHROPOLOGICAL DIRECTION OF SLAVIC STUDIES
IN LVIV UNIVERSITY DURING 1920–1930 YEARS****Roman TARNAVSKYI***L'viv Ivan Franko National University
1, Universytet'ska Str., Lviv, 79000
The Ethnology Department
e-mail: avtor.RT@gmail.com*

The features of the study of Slavic peoples by Lviv University's anthropologists during interwar period are considered in the article. Slavic subjects in the writings of Ivan Rakovskyi, Jan Czekanowski and members of his research school (Stanislaw Klimek, Boleslaw Rosinski et al.) are analyzed. The author emphasizes on the coverage of anthropology of Slavs in lecture courses of teachers of Jan Kazimierz University in Lviv and Ukrainian University in Lviv.

Key words: anthropology, Slavic studies, Slavs, Lviv University, Department of Anthropology and Ethnology (Anthropology), Jan Chekanowski, Ivan Rakovskyi, Lviv anthropological school.

**АНТРОПОЛОГИЧЕСКОЕ НАПРАВЛЕНИЕ
СЛАВИСТИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ
ВО ЛЬВОВСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ (1920–1930-е годы)****Роман ТАРНАВСКИЙ***Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, Львов, 79000
Кафедра этнологии
e-mail: avtor.RT@gmail.com*

В статье рассматриваются особенности исследования славянских народов антропологами Львовского университета на протяжении межвоенного двадцатилетия. Анализируется славистическая тематика в трудах Ивана Раковского, Яна Чекановского и представителей его научной школы (Станислава Климека, Болеслава Росинского и др.). Особое внимание уделяется антропологии славян в лекционных курсах преподавателей Университета Яна Казимира во Львове и Украинского университета во Львове.

Ключевые слова: антропология, славяноведение, славяне, Львовский университет, кафедра антропологии и этнологии (антропологии), Ян Чекановский, Иван Раковский, львовская антропологическая школа.

Стаття надійшла до редколегії 10.10.16
Прийнята до друку 22.11.16